

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ "ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛАТВІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «SILAVA» (ЛАТВІЯ)
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЛИТОВСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ КОЛЕДЖ» (ЛИТВА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК У ПРАЗІ (ЧЕХІЯ)
БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ НАДЛІСНИЦТВО ФІЛІЇ «СТОЛИЧНИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДСГП «ЛІСИ
УКРАЇНИ»
ВО «УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ»
ДСЛП «КИЇВЛІСОЗАХИСТ»
ГО «ЛІСОВІ ІНІЦІАТИВИ І СУСПІЛЬСТВО»

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
*«Сучасні виклики і актуальні проблеми лісівничої
освіти, науки та виробництва»*

18 квітня 2025 року, м. Біла Церква

Біла Церква
2025

ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ЛІСОВІ ЕКОСИСТЕМИ	149
Левандовська С.М., Руденко В.П. ЛІСОВА СЕРТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ОСОБЛИВО ЦІННИХ ЛІСІВ	152
Левченко В. Б., Ткаченко М. В. ЛІСОВІ ПОЖЕЖІ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛІСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА ПІД ВПЛИВОМ ПОГОДНО-КЛІМТИЧНИХ ЗМІН	155
Махінько Р.Г. ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ ДЛЯ ВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ У ЛІСАХ, ЗАБРУДНЕНИХ РАДІОНУКЛІДАМИ ПІСЛЯ АВАРІЇ НА ЧАЕС	159
Паламаренко О.В. ПТАХИ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЗОНИ ЩИРЕЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА	161
Присяжнюк М.І., Мельник-Шамрай В.В. НАСЛІДКИ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ ДЛЯ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ ЖИТОМИРЩИНИ	164
Райчук Л.А., Швиденко І.К. РЕАБІЛІТАЦІЯ ЛІСОВИХ ЕКОСИСТЕМ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ РЕГІОНУ	166
Сад Д.О., Мельник-Шамрай В.В. ВПЛИВ АНТРОПОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛІСИ ПОЛІССЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВІДНОВЛЕННЯ	170
Лукаш Тибурський, Даміан Чубак, Василь Могитич СИСТЕМА ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ ДЕРЖАВНИХ ЛІСІВ ПОЛЬЩІ: ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА СТРУКТУРА	174

Секція 8. ТЕХНОЛОГІЇ ЛІСОЗАГОТІВЛІ, ДЕРЕВООБРОБКИ І ТРАНСПОРТ ЛІСУ

Герасимчук О.П., Ткачук О.Л. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАГОТІВЛІ ТА ПЕРЕРОБКИ ХВОЙНОЇ СИРОВИНИ	178
Кімейчук І.В., Ситник О.С., Павлюченко В.А. АНАЛІЗ ПРИРОДООХОРОННИХ ВИМОГ У ЛІСОЗАГОТІВЕЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ КАРТАХ РОЗРОБКИ ЛІСОСІКИ В ПУТИЛЬСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВІ ФІЛІЇ «ПОДІЛЬСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»	181
Толстушко Н.О., Толстушко М.М., Сірко З.С., Стариш Є.А., Торчилевський Д.П. ВОГНЕБІОЗАХИСТ ДЕРЕВИНИ	185

Секція 9. ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Боцула О.І., Головіна О.Л. ПІДХОДИ ДО РАЦІОНАЛЬНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ З УРАХУВАННЯМ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЧИННИКІВ	187
Зібцева О.В. ПРО НЕОБХІДНІСТЬ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ ЛІСАМИ	190
Жежжун І.М., Торосов А.С., Калашніков А.О. СТАН ІНВЕСТИВАННЯ В ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	193
Кравець П.В., Павліщук О.П., Хань Є.Ю. АНАЛІЗ НЕВІДПОВІДНОСТЕЙ ВИМОГАМ FSC СТАНДАРТУ ДЛЯ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЦІННОСТЕЙ ДОВКІЛЛЯ	196
Макарчук В.В. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	200
Можарівська І. А., Ключевич М. М., Сорока В. В., Бугира В. В. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВІДНОВЛЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ	203
Стоянець Н.В. ОРГАНІЗАЦІЯ, ПЛАНУВАННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ	

Макарчук В.В., д-р. юрид. наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
vitalik.mako@gmail.com

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В тезах розглядаються правові аспекти забезпечення екологічної безпеки в лісовому господарстві України в контексті євроінтеграції.

Ключові слова: національна безпека, екологічна безпека, лісове господарство, євроінтеграція.

Makarchuk Vitaliy
Bila Tserkva National Agrarian University

LEGAL ASPECTS OF ENSURING ENVIRONMENTAL SAFETY IN THE FORESTRY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

The theses consider the legal aspects of ensuring environmental safety in the forestry of Ukraine in the context of European integration.

Keywords: national security, environmental safety, forestry, European integration.

Один із ключових кроків, який має зробити лісова галузь у контексті руху країни до євроінтеграції та забезпечення економічної стабільності, дійсно полягає у дотриманні екологічних вимог та підвищенні стійкості лісових насаджень. Це включає кілька важливих аспектів:

1) *Впровадження сучасних екологічних стандартів.* Лісове господарство повинно адаптуватися до вимог Європейського Союзу, зокрема щодо збереження біорізноманіття, зменшення викидів CO₂ та раціонального використання лісових ресурсів. Це передбачає перехід до більш екологічно чистих методів лісозаготівлі та переробки деревини.

2) *Підвищення стійкості лісових екосистем.* Для забезпечення довгострокової стійкості необхідно зосередитися на відновленні лісів, збільшенні площі природних лісів та захисті їх від шкідників, хвороб та пожеж. Це також включає впровадження сучасних методів моніторингу та управління лісовими ресурсами.

3) *Розвиток економіки замкнутого циклу.* Лісове господарство може стати більш екологічним, використовуючи відходи лісозаготівлі для виробництва біопалива, будівельних матеріалів та іншої продукції. Це сприятиме зменшенню впливу на навколишнє середовище та створенню нових робочих місць.

4) *Підтримка міжнародного співробітництва.* Участь у міжнародних програмах та ініціативах, таких як Європейська лісова стратегія [1], дозволить обмінюватися досвідом, отримувати фінансову підтримку та впроваджувати найкращі практики в галузі лісового господарства.

5) *Просування екологічної свідомості.* Важливо залучати громадськість до збереження лісів через освітні програми, інформаційні кампанії та сприяння відповідальному споживанню деревини.

Ці кроки не лише сприятимуть екологічній стабільності, але й забезпечать конкурентоспроможність лісового господарства на європейському ринку, що є важливим кроком на шляху до євроінтеграції.

Лісове господарство є фундаментом для забезпечення екологічної безпеки, як складової національної безпеки, та соціально-економічного розвитку. Це особливо рельєфно проявляється в депресивних лісових регіонах країни, де державні лісові підприємства є основними роботодавцями та платниками податків, а також джерелом сировини для роботи приватного деревообробного сектору [2]. Розвиток державної переробки сировини в депресивних лісових регіонах може стати ключовим фактором для економічного повоєнного відновлення та забезпечення сталого використання лісових ресурсів в Україні.

Так на думку С. В. Мандебури та А. С. Краєвської «головною стратегією розвитку лісового господарства є перехід на збалансоване використання лісових ресурсів на екосистемній основі, яке передбачає міжсекторальне узгодження інтересів суб'єктів лісокористування відповідно до завдань міжнародної природоохоронної політики - створення механізмів інтегрованого управління природними ресурсами на екосистемній основі за участю усіх зацікавлених сторін» [3].

Концепція сталого управління лісами є ключовим елементом реформування лісового господарства, оскільки вона забезпечує довгострокову економічну, екологічну та соціальну стійкість: «Стале управління лісами, використання кращих практик, співпраця з науковцями – це запорука екологічної безпеки та економічної стабільності. Екологічне значення лісів багатогранне і важливо на етапі реформування не забувати про нього, а навпаки – розвивати, підтримувати. У лісових регіонах України подекуди чи не основним наповнювачем місцевого бюджету є лісогосподарські підприємства, а ліси – основним джерелом доходу громадян», – підкреслила Ганна Лобченко, менеджерка проєктів напряму «Ліси» WWF-Україна [4].

Так, законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективного управління лісами на основі ведення лісового господарства на принципах наближеного до природи лісівництва, адаптованого до кліматичних змін, збереження біорізноманіття в лісах» (реєстр. № 9516)[5], має на меті покращення управління лісами в Україні. Законопроект розроблений у відповідь на рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про охорону, захист, використання та відтворення лісів України в особливий період», що було затверджено Указом Президента України від 29.09.2022 р. № 675 [6]. Цей законопроект є важливим кроком у напрямку сталого управління лісовим господарством України, що враховує екологічні виклики та сприяє збереженню природних ресурсів.

Лісове господарство України стоїть перед низкою викликів, пов'язаних із забезпеченням екологічної безпеки, адаптацією до кліматичних змін та інтеграцією до європейських стандартів. У контексті євроінтеграції та економічної стабільності ключовим кроком є дотримання екологічних вимог та підвищення стійкості лісових екосистем. Це передбачає впровадження сучасних екологічних стандартів, збереження біорізноманіття, раціональне використання ресурсів та розвиток економіки замкнутого циклу.

Міжнародне співробітництво, зокрема участь у Європейській лісовій стратегії, дозволить Україні обмінюватися досвідом, отримувати фінансову підтримку та впроваджувати найкращі практики. Також важливим є просування екологічної свідомості серед громадськості через освітні програми та інформаційні кампанії.

Отже, стале управління лісовим господарством України є ключовим елементом реформування лісової галузі, яке забезпечує довгострокову економічну, екологічну та соціальну стійкість. Це не лише сприяє забезпеченню екологічної безпеки, але й підвищує конкурентоспроможність українського лісового господарства на європейському ринку, що є важливим кроком на шляху до євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Державне агентство лісових ресурсів України - Нова лісова стратегія ЄС: про що потрібно знати? *Державне агентство лісових ресурсів України*. URL: <https://forest.gov.ua/news/nova-lisova-strategiya-yes-pro-shcho-potribno-znati> (дата звернення: 26.03.2025).

2. Лісове господарство – фундамент екологічної безпеки лісів та соціальної стабільності для людей!. *Tovarystvo Lisnykiv Ukrainy*. URL: <https://tlu.kiev.ua/pro-nas/novini-zakhodi/novina/article/lisove-gospodarstvo-fundament-ekologichnoji-bezpeki-lisiv-ta-socialnoji-stabilnosti-dlja-ljudei.html> (дата звернення: 26.03.2025).

3. Мандебура С. В. Краєвська А. С. Екологізація сільськогосподарського підприємництва. *Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ*, м. Вінниця, 23 берез. 2018 р. 2018. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/4548> (дата звернення: 26.03.2025).

4. Чому стале управління лісами має бути основою реформування лісової галузі. *WWF-Україна*. URL: <https://wwf.ua/?9414966/sustainableforestmanagement> (дата звернення: 26.03.2025).

5. Проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ефективного управління лісами на основі ведення лісового господарства на принципах наближеного до природи лісівництва, адаптованого до кліматичних змін, збереження біорізноманіття в лісах № 9516. *Урядовий портал*. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-deyakikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-efektivnogo-upravlinnya-lisami-na-osnovi-vedennya-lisovogo-gospodarstva-na-printsipakh-nablizhenogo-do-pri> (дата звернення: 26.03.2025).

6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 вересня 2022 року «Про охорону, захист, використання та відтворення лісів України в особливий період» : Указ Президента України від 29.09.2022 № 675/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675/2022#Text> (дата звернення: 26.03.2025).